

**Placcaet daerby d'Ed: Mo: heeren Staten slandts van Utrecht
verbieden den uytvoer, voor coopen, ende monopolien van
allerhande soorten van greynen, meel, ende broodt**

<https://hdl.handle.net/1874/10210>

PLACCAET

207 56

Daerbyd' Ed: Mo: Heeren

Staten Slandts van Utrecht verbieden

den uptvoer / vooz-coopen / ende monopolien van

allehande soorten van Geynen /

Meel / ende Broodt.

TOT VTRICHT,

Op Salomon de Roy / Ordinaris Drucker der Heeren
Staten s'Landts van Utrecht, Anno 1630.

R. Henrick, byder gracie Gods Prin-
ce van Oraeng.en; Graue van Nassau Hocus/
Bueren / &c. Marquis vander Vere / ende van
Blissinghen / Heere / ende Baron van Berda /
Duff / &c. Stadthouder, mitsgaders die Gede-
puteerden vande Staten vanden Lande van Utrecht.

Doen te weten, dat wy by experientie bevindende dat die
duyfte der granen inde Provincie van Utrecht / tot sonder-
linghe beswaernisse vande Gemeente der selver Provincie
binnen corten tude grootelicken es vermeerdert ende te be-
duchten staet / dat d' selve van dage te dage zal aennemen en
ercessivelicken wassen / ten sy jegens die monopolien / voor-
roopen / oycloopen / ende t' verboeren der greppen en t' ghene
daer aenleest ende daer van dependeert / niet naerder ordre
promptelick werde verliet: Vegerende daeromme de voorsz
frauden ende onmatige verdieringhe der greppen (soo veel
het doenlijck sal wesen) te voorzromen. Soo ist, dat wy naer
examinatie van ons Placcaet by ghelijcke occasie en incon-
bententen als dese / inden Jare 1623. met rijpe deliberatie
van Kade gearresteert by renobatie vandien / geordonneert
en gestatueert hebben: Ordonneren en statueren mits desen
die pointten ende articulen hier naer volgende.

Iden eersten / dat niemant ba wat staet ofte conditie
by 3p / eenighe tarwe / rogge / garst / haver / erwitten /
boonen / boeckweyt / ofte andere granen gemalen ofte
ongemalen / hoedanich die souden moghen wesen / nochte
doek het groot vandien inde Lande van Utrecht gewassen
ofte ghebacken / buyten de voorsz Provincie anders als in
maniere hier naer verclaert / en sal moghen verboeren / ver-
bringen / ofte doen verbringen / met Schepen / Schuyten /
Wagens / Carren / Peerden ofte andersins / ende dat gedue-
rende

tende soo langhe ende ter tijt toe daer inne andersins by ons
zal welen geordonneert/ op die pene van te verbeuren t' selve
grypen/ meel ofte broodt mitsgaders die Schepen/ Schuy-
ten/ Wagens/ Carren/ ende Peerden/ daer die op ofte inne
geladen ofte mede verboert zijn/ ofte verbzacht werden/ ofte
die weerde vandien zoo verre die niet achterhaelt en werden
die selve pene/ applicerende vooz d' een helfte tot behoef van
den Aenbzenger/ ende die weder helfte tot behoef vanden
Officier die d' executie doen zal/ en vanden armen der plaetse
daer zulcx ontdeckt werdt half en half/ ende dat den Con-
trabenteurs mitsgaders alle den genen die daer toe by diffi-
cultatie ofte andersins eenich fabeur ofte behulp sullé heb-
ben ghedaen/ noch daerenboven arbitralijcke sullen werden
geoordeelt naer gelegentheyt vander saecke. Waeromme
ten eynde den Ingesetenen vande Stede der nabuyre Pro-
vincien t' genot der vzychten deser Landen mede mach wer-
den gecommuniceert/ met seckerere voorszieninghe nochtans
jegens die noordvychten der ondersaten deser Provincie: zoo
hebben wy geboden ende gheordonneert/ gebieden ende ord-
onneren mits dese/ datmen gheduyrende den voorszeyven
tijt egeen coorn/ tarwe/ rogge/ garst/ haver/ ertwitten/ boou-
nen/ boeck-weyt/ andere grypen/ meel/ ofte broodt vandien
inden Lande van Utrecht ghegroeyt/ gewassen/ ghemalen/
ofte gebacken/ anders ofte elders en zal moghen vercoopen
dan op die gewoonclijcke plaetsen/ Merckt dagen/ ende uren
inde besseloten Steden vanden Lande van Utrecht daer toe
ghestelt ende noch te stellen/ ende zoo wie eenige der voorsz-
grypen/ oock meel/ ofte broodt voozts wt d' Provincie van
Utrecht inder nabuyren Steden zal begeren te verbzengen/
en zal t' selve niet mogen doen/ zonder albozen daertoe ver-
woyben te hebben een billet vande Magistraet der Stede
daer wt hy alsdanige grypen/ meel ofte broodt zal bege-
ren te verboeren/ mitsgaders daer toe noch een ander billet
van

by ons ofte onse Gecommitteerde by ons tot die eynde specia-lycke ghelast inhoudende elc van de voorsz billetten die specie ende quantiteyt der geynen die versocht werden wt geboert te werden/ die name ende woonplaetsc van den vercooper vandie/ mitsgaders vandē coepc ende der plaetsc daer na toe d' selve geynen/ meel / oft brooden sullen werden gesonden. En sullen de genen die eenige der voorsz geynt/ soe gemalen als ongemalen' oft gebacken begeren te verboertē / gehouden wesen binnen die respectie Steden deser Lande alzoen te stellen cautie sufficient / dat sy binnen den tijt van beerthien dagē na die concessie van den versochten uptvoer binnen d' selve Stede levertē zullen in plaetsc van elcke mudde tarwen / twee mudde uptheemschen rogge : vooz elcke mudde Utrechtse rogge / een mudde uptheemsche rogge : vooz drie mudden garstē / erwitten / boonē ofte boeckweyt / twee mudden uptheemschen rogge / ende vooz drie mudden haver / een mudde uptheemschen rogge. Ende aengaende die uptheemsche geynen / die upt ofte deur d' Provincie van Utrecht zullen werden verboert / daer van sullen die Schippers ende andere Doerlynden gehouden wesen by wettige certificatie vooz Commissarisen van de respectie Steden deser Provincie daerjine die zullen comen / t'haere aencomste te verclaren die specien ende quantiteyt van heure geladen geynen : daerby bougende die plaetsc daer d' selve granen gewassen zijn. Ende zullen d' voorsz Commissarisen alsodanige verclaringe te boecke stellen / ende die Scheyen visiteren / ofte deur eenighe Gelwozēns doen visiteren/ ende besien of het innegeladen coozn met het aenbrengen vandien respondeert. Ende t' selve gedaen wesende / sal t' voorsz innegebrachte cozen binnen d' voorsz Steden ter ghewoentlicke merctte gebracht ende te coope gestelt werden / ofte by alsoo verre t' selve coozn ter voorsz merctte niet en werde ghebrachte ende vercocht / en dat den Coopman t' selve aen andere vercoft / ofte niet vercoft hebbende / dat voozts upt dese Provin-

tie sal begeren te verbeeren/sal den Epgenaer van alsodanich
ge gzeppen gehouden wesen d' selve gzeppen te laten omroep
pen tot pypseringe vande Commissarisen en Dinders van't
cooyn/ende dat vier en twintich uren stille te laten leggen /
op dat eenen peggelticken der Inwoonders deser Provincie
die het gelieuen sal zyn nootdufte daer af sal mogen copen
boozen den omme-gyeroepen pzeise. Int begzooten vande
welcke die Commissarisen ende Dinders voornoemt regard
zullen nemen/ soo op die deught van t' selve cooyn/ als mede
op die leste voozgaende Verck aldier gehouden/ ende t' sel
ve volbracht wesende/ zal den epgenaer ober het restrende
onvercofte wttheemliche cooyn biliet verleent werden/ eerst
van weggen d' Stede daer het bevonden werdt ende voozts
by ons ofte onse Gecommitteerden / omme t' voozsz cooyn
voozts inder nabupre Provincien te mogen verboeren for
merende d' voozsepde bilietten sulcx als licet voze van't bin
nen gewasch geozdonneert ende gestatueert es wtgesondert
dat d' epgenaers van alsodanich wttheemlich cooyn niet ge
houden en zyn in plaecte van d' selve gzeppen ander wt
theemlich cooyn ofte rogge wederomme alhier binnē te bren
gen / ende op dat in desen diuersche frauden ten naesten by
mogen werden boozgeromen/ soo hebben wy verclaert ende
verclaren mits desen inde jegenwoozdighe saecke booz bin
nenlandisch ende Verrechts gewasch te houden alle alsulcke
gzeppen alker binnen de Provincie van Verrecht ter beken
tenisse vanden epgenaers gegzoeyt zyn/ mitsgaders den ge
nen daer van ter contrarie by gheloofweerdighe eertificatie
niet en werdt gedoceert/ende mede die binnen d' Steden de
ser Provincie eens sullen wesen gesoldert/ ende oock die wt
die Schepen ofte Schuyten ofte vande Wagens/ Karren/
ofte Peerden binnen eenighe Hupsen/ kelders/ ofte Winc
kels sullen wesen gebzacht/alwaert schoō alsoo dat d' epg
naers vandien pooghde te willen bewijzen dat d' selve gzepp
en huyten dese Provincie soude wesen gewassen/ ende niet
Verrecht.

Verrecheſche greynē niet en ſoude wesen vermengt: **O**rdon-
nerende daeromme dat in regard van alſodanige greynē ge-
daen en geobierveert ſal werden t'ghene hiervoꝛē vane bin-
nenlantiche gewalſch geſtatueert en geordonneert es: en die
alles op die pene van t'ſelue cooꝛn en vande weerde vandien
byden Cooper en Vercooper reſpectivelijcke te vbeuren/en
te appliceren als voꝛen. En dat die Contraventeurs/heure
ſauteurs / Hulpers ende Medewerckers daerenboven ar-
bitralijcke zullen werden gheſtraft. **O**rdonneren voꝛts /
dat alle d'voꝛsz billetten/ſoo wel byden Gecommitteerden
bande reſpective Steden/ als mede die by ons daer toe zullen
werdē geauthoꝛiſeert pertinentelijcken en getrouwelijcken
ſullen werden geregistreert op pene van arbitrale coꝛrectie.
Ende ten eynde deſe onſe **O**rdonnantie ten meerdere ont-
laſtinghe vande Onderſaten derſelver Provincie komme te
ſtrecken. Ende dat oock jegens die heymelijcke practyque
der monopolien eenichſins werde voꝛzien. **S**oo hebbē wy
geinterdicereert ende verboden/ interdiceren ende verbieden
by deſen alle monopolien contracten van voꝛcoopen/ende
coopen van greynē die ten tyde van alſodanigen contracte
op t' veldt waren ſtaende/ofte leggende in ſchuyzen/bergen/
ofte huyſen/ ſtaende ten platten Lande van **D**recht. Ende
generalijcken alle die coopen van greynē/ meel/ ofte brooden
die anders als ter gewoontliche plaetsen/ mercktdagē ende
uren / ofte na voꝛgaende omroepinghe binnen eenighe der
voꝛsz beſloten Steden zullen wesen / ofte in toecompende
tijde werden gedaen/ en verſtaende d' ſelue te wesen ſeer ſcha-
delijcke/by vnder in deſen dierē ende ſeer benauden tyt/ ver-
claren wy d' ſelue te wesen nul / crachteloos/ en van onwee-
den/ ende die (voꝛz ſoo veele het noot es) caſſerende ende te
niet doende mit deſe. **I**nterdicereende den ghenen die ſulcx
aengaet eenighe leverantie ofte betalinge daer ober te doen/
mitsgaders allen **O**fficieren ende Juſticiēren/ ten fabreure
vande voꝛsz onbehoꝛlijke contracten recht ende Juſtitie

te administreren / ende gebieden den selven ter contrarie die
te straffen ende te doen coꝛrigeren achtervolgende desen on-
sen Placcate / daer by statuerende ende ordonnerende dat
d'voorſz Monopoliers / Voꝛcopers / ende onbehoꝛlicke
Opcoꝛpers ende Vercoꝛpers van greynen / meel / ofte broodt
daer over achterhaelt wefende / boven d'voorſz nullite / sul-
len verbeuren d'voorſeyde greynen / meel / ende brooden /
mitsgaders die weerde vandien byden Cooper en Vercoo-
per respectivelick te betalen tot behoef vanden Kenbenget/
Officier/ende Armen als vozen gheleyt es/ende oft gebeur-
de dat in toecomenden tijde over 'tghene voorſz staet / mit-
gaders over t'uptgheven / ofte jnnehouden ende modereren
der billetten/ eenighe dupſterheyt verreſe / ofte ſwaricheydt
werde gemoveert : ſoo hebben wy d'extenſie / ampliatie / re-
ſtrictie / coꝛrectie / ende declaratie vandien gereſerveert aen
ons ofte onſe Gecommitteerden / omme byden ſelven daer-
inne gedaen te worden ſulcx als zy na gelegentheyt vander
ſaecke bybinden ſullen te behooren. Ontbiede daeromme den
Preſiderende ende Raede t'Hoofs van Vtrecht deſen allom-
me te doen publiceren daerinnen ghewoon is publicatie te
doen. Ordonnerende den ſelven / mitsgaders alle den Maer-
ſchalcken / Bailiowen / Droſten / Officieren ende Juſticie-
ren vande Stadt / Steden ende Lande van Vtrecht / mitsga-
ders alle den genen die t'gene voorſz is aengaen ſal hun daer
na te reguleren / want wy ſulcx ten dienſte ende ruſte deſer
Provincie in deſen jegenwoopdigen tijt (ende onvermindert
anders den platten Lande ende eenen pegelijcken zijne byp-
heyt ende gerechticheyt) oirbaerlicke en dienlicke vinden.
Gegeven t'Vtrecht den xxvj. Auguſti 1630. Was ge-
parapheert Jan Wienwael v. Onder ſcont. Ter ordonnan-
tie vande voorſz Gedeputeerden. Ende was onder teekent/
Ant: van Hilten. Ter ſyden op't ſpatium ſcont gedruckt
t' Cachet vande voorſz Staten.